

Dr. Sziklay Júlia: Bevezető

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság nevében szeretettel köszöntjük a konferencia hallgatóit, nézőit!

Nemrég a híradásokban két friss, magyar kkv-k körében végzett felmérés (Telekom, GKI és eMAG) eredményéről lehetett olvasni. A vírus első hullámában egyrészt arról kérdezték a kkv-kat, hogy a korlátozások milyen hatással voltak az üzletmenetükre. Kiderült, hogy akik időben felkészültek az ilyen helyzetekre, markánsabb volt a digitális jelenlétük, sokkal „golyóállóbbak” voltak, nagyobb eséllyel vészelték át a pandémia első lökéshullámain. *„De itt nem álltak meg, az első hullámból megtanulták, hogy mire kell fókuszálniuk, további fejlesztéseket hajtottak végre, mivel rájöttek arra, hogy nekik abból előnyük származik, ha minél több üzletmenetet, munkafolyamatot online útra terelnek. ...Amelyik kkv nem követi a 21. századi kommunikációs trendeket, az egyszerűen kihullik¹”* - különös tekintettel a járványügyi korlátozásokra. Másrészt a pandémia alatt a kkv-k több, mint harmada növelte eladásait az online piacereken *„az internetes jelenlét sem kuriózum ma már, hanem alapkövetelmény”²*, legyen szó akár internetes hirdetésekről, megjelenésről, akár webes eladásról.

A mai konferencia témája ehhez szorosan kapcsolódik: hogyan segíthetjük a mikro- kis- és középvállalkozásokat abban, hogy adatkezeléseik megfeleljenek az új, uniós adatvédelmi rendelet szabta követelményeknek és ezen túl is, hogyan fordítható az adatvédelmi tudatosság akár versenyelőny elérésére is a termékek és szolgáltatások nyújtása során?

A kkv-k szerepe a gazdaságban és a foglalkoztatásban megkerülhetetlen, nem csak Magyarországon, de az Európai Unióban is. A GDPR új követelményrendszere 2018-tól pedig kihívások elé állította az összes adatkezelőt, így a kkv-kat is. Az EU erre a két tényezőre figyelemmel indította útjára és támogatta 2018-ban az ún. STAR II. projektet (hivatalos megnevezése: REC-RDAT-TRAI-AG-2017 programba tartozó, 814775 azonosítószámú, STAR II (Support small And medium enterprises on the data protection Reform II, a továbbiakban: Projekt), melynek most már befejezéséhez közeledünk.

Néhány szó a Projektről, melyben a NAIH mellett a brüsszeli Vrije Egyetem adatvédelmi kutatócsoportja, és a Trilateral Research kutató-fejlesztő cég írországi irodája vesz részt. A hivatalosan megfogalmazott **célja, hogy elősegítse az Általános Adatvédelmi Rendelet követelményeinek való megfelelést az**

¹ https://index.hu/gazdasag/2020/10/20/kigyurtak_magukat_es_golyoallok_lettek_a_covid-19_alatt/

² https://index.hu/gazdasag/2020/10/16/az_online_piacterek_menthetik_meg_a_magyar_vallalkozasokat/

adatvédelmi hatóságok és a kis- és középvállalkozások kölcsönös kötelezettségeikben való támogatásával.

A projekt során először is felmértük, hogy az EU-s adatvédelmi hatóságok (18 válaszadó hatóság) véleménye szerint a KKV-k milyen szintű ismeretekkel rendelkeznek a GDPR-ról és milyen kérdésekkel fordulnak leggyakrabban hozzájuk, valamint, hogy ők milyen módon támogatják a kkv-kat a GDPR-nak történő megfelelésben. Az eredmények eléggé lehangolóak voltak.

Megkerestünk EU-szerte KKV képviselőket és szövetségeket is. A kutatás arra az eredményre jutott, hogy bár a legtöbb KKV tisztában van azzal, hogy a GDPR kötelezettségeket állapít meg a számára, nem rendelkeznek megfelelő emberi és anyagi erőforrásokkal, amit az adatvédelmi megfelelésre tudnának fordítani. Az uniós szabályozók elismerik ugyan, hogy a GDPR-nak való megfelelés egyedülálló kihívás elé állítja a KKV-kat, de a vállalkozás méretétől függetlenül számon kérik a megfelelést. Számos adatvédelmi hatóság fogantatosított már végrehajtási intézkedéseket KKV-kal szemben, ugyanakkor nem születtek kifejezetten nekik szóló, könnyen érthető és felhasználható iránymutatások.

A NAIH legfontosabb hozzájárulása az volt a Projekthez, hogy 2019. március 15. és 2020. március 15. napja között egy e-mail alapú, GDPR információs vonalat működtetett kifejezetten mikro- kis- és középvállalkozások számára. A KKV-hotline egy éves működése során 252 kérdés érkezett be a Hatósághoz és nagyon fontos működési kritérium volt, hogy az érdeklődőknek 8 napon belül ki is küldtük a választ.

A kérdések legnagyobb része egy többé-kevésbé konkrét adatkezelés GDPR-nak való megfelelésére vonatkozott, ezt követik a kép- és hangrögzítés szabályaira, majd a munkavállalók személyes adatainak kezelésére vonatkozó kérdések. Sok megkeresés érkezett az érintetti jogokkal, illetve az adatkezelés jogalapjával kapcsolatban, valamint a GDPR hatályára, az adatkezelési nyilvántartás és az adatkezelési szabályzat szükségességére vonatkozóan is. Voltak speciális kérdések társasházi levelezőlistáról, ujjlenyomat azonosításról, munkatársi fényképek Facebookon való megosztási lehetőségéről vagy éppen arról, hogy termőföldek értékelésével foglalkozó kkv a jegyző által hirdetményi kézbesítéssel nyilvánosságra hozott szerződések adatait felhasználhatja-e.

Az információs vonal működési tapasztalatai aztán beépültek az adatvédelmi hatóságok számára készült angol nyelvű összefoglaló tájékoztatóba, mely nemsokára elérhető lesz a NAIH honlapján, valamint a most bemutatásra került kkv-knek szóló, magyar nyelvű adatvédelmi kézikönyvbe is.

A kézikönyv angol és magyar nyelven egyrészt a NAIH honlapjáról lesz szabadon letölthető, másrészt a nyomtatott példányok címzettekhez való eljuttatásában a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara ajánlott fel aktív segítséget.

A Kamarával egyébként nagyon jó volt végig az együttműködés, így több kkv adatvédelmi workshopot is tartottunk kamarai szervezésben az elmúlt évben.

A NAIH már több sikeres uniós és egyéb nemzetközi projektben vett részt az elmúlt években, kiemelném a pedagógusokat segítő Arcades Projektet³ vagy épp a GDPR képzéseknek oktatási materiát felkínáló STAR Projektet⁴. Bízunk benne, hogy a STAR II. Projekt eredményeit a címzettek, a kkv-k is hasznosnak tartják majd és meggyőzhetőek lesznek arról, hogy a GDPR előírásai nem csak terhet jelentenek rajtuk, hanem lehetőséget is arra, hogy a bizalommal rájuk bízott személyes adatok kezelése során felelősen és tudatosan tudjanak eljárni és talán még ebből versenyelőnyt is képesek lesznek kovácsolni a piacon.

2020.11.26.

Sziklay

³ <https://www.naih.hu/arcades-projekt-2014-15.html>

⁴ <https://www.naih.hu/attekintes.html>